

Poslovno poročilo Zavoda za raziskovanje in razvijanje alternativnih praks so.p., Beltinci za leto 2021

1. Zavod za raziskovanje in razvijanje alternativnih praks so.p., Beltinci je socialno podjetje, ki med svoje prioritete šteje dejavnosti iz ekološkega, socialnega in trajnostno naravnane razvoja. Konec leta 2013 smo se mladi, ki nam ni bilo vseeno za našo lokalno skupnost in smo želeli prispevati k izboljšanju socialnega, ekološkega in trajnostnega razvoja le- te ustanovili zasebni zavod ZRIRAP so.p., Beltinci. Ekipa od samega začetka vključuje mlade izobražence iz socialnega dela, politologije, zgodovine, agrarne ekonomike, ipd., obenem pa vseskozi sodelujemo s sorodnimi organizacijami in društvi, s katerimi si delimo skupne vrednote. S svojim delovanjem želimo povečati socialno vključenost ranljivih ciljnih skupin, pomen samooskrbe in ekološke pridelave ter ponuditi izdelke z dodano vrednostjo.

Danes med svojo glavno dejavnost štejemo "Eko vrt Beltinec", ki smo ga vzpostavili na območju nekdanje vrtnarije, ki je nekoč pripadala beltinskim grofom. S skupnimi močmi zaposleni in prostovoljci obujemo ta nekoč pomemben segment kraja in ga urejamo kot ekološki zeliščni in zelenjadarski vrt na način, ki je v korist celotni skupnosti. Poleg vrta imamo v obdelavi še ekološki sadovnjak in štiri manjše njive. Z letom 2018 smo pridobili certifikat za ekološko pridelavo, ki ga kontrolira Inštitut za kontrolo in certifikacijo UM Maribor. Nekaj pridelane zelenjave že prodajamo našemu lokalnemu vrtcu in osnovni šoli, izdelke, ki jih izdelujemo, pa lahko najdete tudi v večih trgovinah z lokalnimi (ekološkimi) izdelki in turističnimi spominki.

Poleg tega vseskozi razvijamo nove ideje kako še doprinesiti k skupnosti. V letu 2018 smo začeli sodelovati tudi z lokalnim Zaposlitvenim centrom Prijlika- zavodom za zaposlovanje in usposabljanje invalidnih oseb, Beltinci. V letu 2018 smo poleg obstoječega prodajnega kioska na Eko-vrtu uvedli tudi spletno trgovino. Z letom 2019 smo vse naše dejavnosti prenesli v center Beltinec in sicer smo prostore za proizvodnjo in predelavo ter pakiranje iz najetih prostorov v Centru Bidoživetje v Renkovcih preselili v prostore Zaposlitveno - izobraževalnega centra Beltinci. Tam imamo sedaj tudi pisarne ter skladiščne prostore in prostor za delavce (čajna kuhinja, garderoba, delavnica, ipd.). Obenem lahko obiskovalci v ZIC-u kupijo tudi naše izdelke.

V letu 2019 smo skupaj z večimi deležniki iz Združena Socialna ekonomija Slovenije odprli trgovino, ki pod blagovno znamko Kupujem odgovorno v središču Ljubljana ponuja lokalne, pravične, naravne, zero waste izdelke. Med ponudniki nas najdete tudi na ekoportalu (www.ekoportal.si), kjer se predstavljajo izbrani ekološki pridelovalci in pridelovalci iz cele Slovenije, v okviru spletnega portala pa je vzpostavljena tudi eko borza. Z letošnjim letom smo razširili svoje prodajne kanale in tako naše izdelke najdete na večih prodajnih mestih, kot so Otok ljubezni v Ižakovcih, na gradu Negova, Turistično informacijskem centru Gornja Radgona, Alenkini špajzi v Gornji Radgoni, prodajalni Zavoda za turizem in okolje Dobrovnik pri Bukovniškem jezeru, Turistično informacijski center in Hranilnica prekmurskih dobrot v Murski Soboti, zadrugi Dobrina in Tinkinem kükjku v Mariboru in trgovini NDP TOZD, zavod za trajnostno družbeno gospodarstvo, socialno podjetje iz Ljubljane, naše izdelke pa najdete tudi v spletni trgovini spoljanamizo.si. V letošnjem letu smo bili z našo ponudbo v večji meri prisotni tudi v Murski Soboti, kjer se je v središču mesta

vzpostavila Naša bauta, prijazna trgovina s kakovostnimi, lokalnimi pridelki in izdelki brez plastične embalaže in katera je tudi naš redni odjemalec.

Vsako leto se uspešno prijavljamo na občinski razpis za spodbujanje socialnega podjetništva. V lanskem letu naš zavod oz. socialno podjetje ni zaposloval nobenega delavca, imeli pa smo sklenjeni dve podjemni pogodbi. V okviru usposabljanja invalidov pa sodelujemo tudi z murskosoboško enoto rehabilitacijskega centra Soča in drugimi organizacijami iz področja zaposlitvene rehabilitacije. Pri izvajanju naših programov obenem intenzivno kooperiramo z nekaterimi lokalnimi društvi, prav tako pa nam pomagajo tudi prostovoljci.

Leta 2021 smo poleg tekočih opravil izvajali še aktivnosti iz dveh projektov:

- Pričeli smo izvajati aktivnosti v okviru programa Erasmus+ v okviru projekta »Moj samooskrben dom v času korona krize« pri katerem sodelujemo s partnerjem Eko Pan - Udruga za zaščito okoliša i prirode iz Karlovca na Hrvaškem.
- V okviru Javnega razpisa za spodbujanje projektov socialnega podjetništva v Občini Beltinci smo v letu 2021 nakupili večje količine ekoloških semen, vrtnarske folije in koprene. Naziv operacije je bil »Pri-delajmo zdravo in domače«.

Predstavitev vodstva in pomembnejših organov:

- Sabina Šajher (administracija, koordiniranje zaposlenih in prostovoljcev iz ranljivih skupin)/uni.dipl.soc.del.): je soustanoviteljica zavoda in v zavodu deluje kot zunanja strokovna sodelavka.
- Urška Rous (PR, družabni mediji,delo v administraciji/dipl.psih.): je zunanja sodelavka, v letu 2018 je bila zaposlena v zavodu kot vodja razvojnih programov.
- Tomaž Rous (vodenje projektov, PR, delo v administraciji, delo v medijih, organizacija dogodkov/magister politologije: V zavodu deluje kot zunanji strokovni sodelavec predvsem iz področja priprave projektne dokumentacije in administracije.
- Silvo Pozdrec: soustanovitelj zavoda, zunanji strokovni svetovalec iz področja kmetijstva in agrarne ekonomike.
- Lidija Sreš: večletna sodelavka, vodja aktivnosti na eko vrtu, sadovnjaku in na njivah.

Pregled dejavnosti:

Preko ekološke pridelave hrane, začimb, zelišč, čajev, kozmetičnih izdelkov si prizadevamo zagotoviti čim višjo stopnjo samooskrbe oz. samozadostnosti med občani, hkrati pa promovirati zdrav način življenja in sonaravno kmetovanje. Obenem je sama zasnova koncepta v skladu s prioriteto strateško usmeritvijo razvoja regije in države, ki v ospredje postavlja prehod v zeleno gospodarstvo s trajnostno rabo naravnih virov, kjer pa primarni cilj

ni zgolj gospodarska rast, ampak je ključen napredek v funkciji povečevanja blaginje in ohranjanja naravnega kapitala. Medgeneracijsko sodelovanje je pri razvoju tovrstne prakse nujno in prinaša številne koristi za vse generacije.

V socialno podjetništvo vključujemo tudi raziskovalno dejavnost, saj je celostno poznavanje vsakega področja prihodnjega delovanja nujni predpogoj, da bo to delovanje v prihodnosti prinašalo zelene rezultate, še posebej pri prizadevanjih v smeri trajnostnega razvoja je predhodno poglobljeno in interdisciplinarno raziskovalno delo nujni predpogoj.

Prav tako stremimo k razvoju socialnega, študijskega in ekološkega turizma ter vzpodbujamo vključevanje kulturne dediščine kot pomembne ekonomske, prostorske, družbene in kulturne kategorije.

Kratek opis gospodarskih, monetarnih, fiskalnih in drugih vplivov na njeno delovanje:

Zavod vsako leto poskuša pridobiti čim več sredstev iz prodaje izdelkov in storitev, delež financiranja pa zagotavljamo tudi iz razpisov, donacij, ipd. Člani vodstvene oz. projektne ekipe skupaj s prostovoljci in zaposlenimi še zmeraj opravljajo večino dela, ki ga je možno opraviti ročno oziroma s čim manj potrebnih sredstev.

Kot socialno podjetje se bomo tudi nadalje prijavljali na razpise za spodbujanje socialnega podjetništva občinsko, regijsko, državno in tudi širše. Z večanjem obsega prodaje pa si v prihodnosti želimo v čim večji meri zmanjšati odstotek odvisnosti od tujih finančnih virov.

2. Cilji, ki smo si jih zastavili ob začetku leta, so v večji meri doseženi.

Zavod za raziskovanje in razvijanje alternativnih praks so.p., Beltinci je lani v prilagojeni obliki nadaljeval svoje zastavljeno poslanstvo socialnega podjetja. Zaradi ukrepov v zvezi s covid-19 so nam namreč žal odpadle številne aktivnosti, ki smo jih predvideli izvesti, podobno kot v prejšnjih letih. Prav tako nekaj časa nismo mogli vršiti direktne prodaje preko stojnic, odpadli so številni poslovni dogodki, sejmi, ipd., kjer bi lahko promovirali in tržili našo dejavnost. Deloma smo zaradi spremenjenih razmer na trgu tako povečali prodajo preko spleta, več naporov pa smo vložili tudi v izvedbo posameznih delavnic za naročnike, predvsem javne zavode ter pripravo novih projektov za prihodnost.

Kot vsako leto ZRIRAP so.p., Beltinci nadgrajuje svoje dejavnosti, pridobiva na prepoznavnosti, realizirali pa smo tudi nove izdelke:

Soli: čemaževa, rožmarinova, timijanova s česnom. Razširili smo asortima čajev v filter vrečkah, odobren je bil tudi ekološki certifikat za sončnično olje, ki smo ga do sedaj imeli v preusmeritvi.

3. Svet zavoda se je seznanil z vsebino in potrdil letno poročilo za 2021.

